

Majandus- ja taristuministri määruse „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti põhimäärus“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Eelnõuga rakendatakse Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (Tarbijakaitseameti ja Tehnilise Järelevalve Ameti ühendamine ning rikkumismenetlusest nr 2017/2072 selgunud puuduste kõrvaldamine) eelnõust (edaspidi *eelnõu nr 651 SE*)¹ tulenevad muudatused Tarbijakaitseameti ja Tehnilise Järelevalve Ameti korralduses. Eelnõu nr 651 SE seletuskirja kohaselt on eesmärk „tõhustada riiklikku järelevalvet kahe ühineva ameti teostatavate järelevalvevaldkondade üle ning tagada asutuse jätkusuutlikkus. Tarbijakaitseameti ja Tehnilise Järelevalve Ameti ühendamine lähtub riigireformi üldisemast põhimõttest, milleks on dubleerimise vähendamine riigiametites, ametiasutuste arvu vähendamine ning avaliku teenuse kvaliteedi ja kättesaadavuse paranemine. [--] Ametite ühendamise käigus on muuhulgas eesmärgiks läbi tööprotsesside ühtlustamise ja restruktureerimise leida sisemisi ressursse järjest lisanduvate järelevalveülesannete täitmiseks ja töötajatele konkurentsivõimelise töötasu maksmiseks. [--] Ametid ühendatakse 2019. aasta 1. jaanuarist.“ Eelnõus nr 651 SE ei kavandata olulisi sisulisi muudatusi ühendatavate ametite senistes tegevusvaldkondades, ülesannetes ega avaliku võimu volitustes (meetmetes), vaid koondatakse senised tegevusvaldkonnad, ülesanded ja avaliku võimu volitused ühendava ameti alla.

Käesolevas eelnõus koondatakse Tarbijakaitseameti ja Tehnilise Järelevalve Ameti tegevusvaldkonnad ja ülesanded loodava Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (edaspidi *amet*) tegevusvaldkondadeks ja ülesanneteks ning määratakse nende jaotus osakondade vahel. Tegevusvaldkondade ja ülesannete sõnastusi on võrreldes kehtivate põhimäärustega muudetud, et tagada parem vastavus neid tegevusvaldkondi ja ülesandeid reguleerivatele seadustele ning põhimääruse ülevaatlikkus ja paindlikkus. Samuti on põhimääruse tekstist jäetud välja sätted, mis tulenevad seadustest.

1.1 Sisukokkuvõte

Eelnõuga ühendatakse seniste Tarbijakaitseameti ja Tehnilise Järelevalve Ameti põhimäärused ning sätestatakse neid ühendava ameti tegevusvaldkonnad, ülesanded, osakonnad ja nende põhiülesanded. Ameti tegevusvaldkondade ja ülesannete ühendamisega suurendatakse sidusust erinevate ülesannete täitmise vahel ja vähendatakse dubleerimist, samuti kasutatakse tõhusamalt spetsialistide tööaega ja ameti muid ressursse.

¹ <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/ec58978a-e97f-4fd5-8bdf-ea0b54530c66>.

1.2 Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu on valimistanud ette Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi siseturu osakonna juhataja Alar Kiilmaa (625 6406; alar.kiilmaa@mkm.ee) ning Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor Kaur Kajak (667 2150, kaur.kajak@tja.ee) ja jurist Margit Tammistu (667 2041; margit.tammistu@tja.ee). Eelnõu juriidilise ekspertiisi teostas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigussosakonna õigusnõunik Anne-Ly Normak (7153403, anne-ly.normak@mkm.ee).

1.3 Märkused

Eelnõu määrusena vastuvõtmine on majandus- ja taristuministri vastutusvaldkonnas.

Eelnõu nr 651 SE ja käesolev põhimääruse eelnõu on seotud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi 2016–2019 punktiga 3.3, mis sätestab järgmist: „*Vähendame riigivalitsemise kulusid, et tõsta säästlikkust ja läbipaistvust. Taotleme riigivalitsemise dubleerimise vähendamist.*“ Ametite ühendamine on otseses seoses Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga 2016–2019.

Tarbijakaitseameti ja Tehnilise Järelevalve Ameti ühendamise otsustamiseks on koostatud AS PricewaterhouseCoopers Advisors poolt Rahandusministeeriumile vastavalt nende vahel 19.10.2017 sõlmitud lepingule 10.02.2018 analüüs „Tarbijakaitseameti ja Tehnilise Järelevalve Ameti ühendamise analüüs. Lõpparuanne“ (edaspidi *ühinemise analüüs*). Ühinemise analüüsi põhjal leiti, et Tarbijakaitseameti ja Tehnilise Järelevalve Ameti ühendamisega ei kaasne olulist õiguslikku muudatust või muud olulist mõju, kuid suureneb ülesannete täitmise tõhusus ja koostoime. Eelneva tõttu ei koostatud enne eelnõu nr 651 SE koostamist väljatöötamiskavatsust. Käesoleva eelnõu koostamisel on lähtutud ühinemise analüüsist ja seaduse eelnõu nr 651 SE dokumentidest.

Eelnõu rakendussätetes ei muudeta teisi määrusi. Nende muudatuste kohta, mis tulenevad Tarbijakaitseameti ja Tehnilise Järelevalve Ameti ühendamisest, koostatakse vajadusel eraldi eelnõud. Samuti koostatakse eraldi eelnõu struktuuri ja koosseisu kinnitamise kohta ning osakondade põhimääruste kinnitamise kohta.

Eelnõu vastuvõtmisega tunnistatakse kehtetuks järgmised määrad:

- 1) majandus- ja kommunikatsiooniministri 12.02.2003 määrus nr 32 „Tarbijakaitseameti põhimäärus“;
- 2) majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.12.2007 määrus nr 99 „Tehnilise Järelevalve Ameti põhimäärus“.

2. Määruse eesmärk

Ametite ühinemise peamised eesmärgid on järgnevad: 1) ametite seniste tööprotsesside ühtlustamine; 2) klientide halduskoormuse vähendamine; 3) ressursside paindlikkuse suurendamine ning 4) tugifunktsioonide killustatuse vähendamine. Põhimäärusega luuakse õiguslikud tingimused nende eesmärkide saavutamiseks.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Vastavalt Vabariigi Valitsuse seaduse (VVS) § 42 lõikele 2 peavad valitsusasutuse põhimääruses sisalduma järgmised andmed: 1) asutuse täielik nimi, asukoht ning tema kõrgemalseisva valitsusasutuse nimi; 2) asutuse tegevusvaldkond ja ülesanded; 3) asutuse juhtimise korraldus ning juhtide õigused ja kohustused; 4) asutuse struktuur ja struktuuriüksuste põhiülesanded; 5) muud asutuse tegevuse korraldamise olulised sätted. Võrreldes Tarbijakaitseameti põhimääruse ja Tehnilise Järelevalve Ameti põhimäärusega on käesoleva põhimääruse eelnõus jäetud välja seadusest tulenev ja vahetult kohalduv regulatsioon. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 22.12.2011 määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ (HÖNTE) § 59 lõikele 1 ei taasesitata määruse eelnõu tekstis õigusakti sätet ega sama määruse eelnõu sätet, vaid viidatakse sellele. Sellel põhjusel ei ole eelnõus taasesitatud VVS-i ega teiste seaduste teksti. Üksnes juhtudel, kui määruse eelnõu ei oleks arusaadav seaduse teksti taasesitamata, on seaduse teksti vajalikus ulatuses taasesitatud (HÖNTE § 59 lõige 2).

Eelnimetatud põhjustel ei ole eelnõus reguleeritud ameti eelarvet ega pitsatit, kuna vastav regulatsioon tuleneb üheselt VVS § 41 lõigetest 2 ja 7 ning selle taasesitamine ei ole vajalik. Eelnõust on välja jäetud säte selle kohta, et ameti teenistuskohdade arvu kinnitab minister peadirektori ettepanekul, kuna see tuleneb VVS § 49 lõike 1 punktist 11 ning seadusest ei tulene ministri pädevust põhimääruse kaudu enda ülesannete ulatust ja tingimusi reguleerida. Samuti on peadirektori ülesannete loetelust jäetud välja need ülesanded, mis üheselt tulenevad VVS § 44 lõikest 3 ja § 73 lõigetest 1 ja 2 ning vastavatele sätetele on viidatud. Samuti ei ole eelnõus sätestatud, et ameti tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekuse üle teostab järelevalvet majandus- ja taristuminister, kuna ministri vastutusala reguleerimine asutuse põhimääruses oleks vastuolus VVS § 3 lõikega 2 ja § 49 lõike 1 punktiga 4 koostoimes, mis annavad selle otsustamise peaministri pädevusse.

1. peatükk

Üldsätted

§ 1. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Ameti nimi on sätestatud VVS § 63 lõike 2 punktis 7 (muudetud eelnõuga nr 651 SE). Samast sättest tuleneb ka ameti kuuluvus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalasse. VVS § 70 lõikes 1 sätestatakse: „Amet on seaduses sätestatud ning ministeeriumi valitsemisalas tegutsev valitsusasutus, millel on juhtimisfunktsioon ja mis teostab riiklikku järelevalvet ning kohaldab riiklikku sundi seaduses ettenähtud alustel ja ulatuses.“ Põhimääruse eelnõu § 1 lõikes 1 korratakse VVS § 70 lõiget 1 ning täpsustatakse, et Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet kuulub Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalasse. Seaduse teksti taasesitamine eelnõus on vajalik sätte terviklikkuse tagamiseks (HÖNTE § 59 lõige 2).

§ 2. Ameti asukoht

Ameti asukoht on Tallinn. Ameti asukoht on määratud asumi täpsusega põhjusel, et ameti koosseisu kuuluvad ametiruumid võivad paikneda erinevatel aadressidel ja ameti tegevuse käigus vastavalt töökorralduse vajadustele muutuda.

Ameti asukohana käsitletakse eelkõige ameti juhtkonna asukohta, kuid see ei välista üksikute ametikohtade ajutist või püsivat paiknemist teistes Eesti piirkondades või välisriigi territooriumil, kui ameti ülesannete täitmine seda eeldab. Ametikoha asukoht määratakse vastavalt avaliku teenistuse seaduse (ATS) § 26 lõike 1 punktile 6 ametniku ametisse

nimetamise haldusaktis ega ole seetõttu ameti põhimääruse reguleerimise objekt. Eelnõu koostamise ajal ei ole ette näha ühegi ameti- või töökoha paiknemine väljaspool ameti ametiruumi ega asukohta.

2. peatükk

Tegevusvaldkonnad ja ülesanded

§ 3. Ameti tegevusvaldkonnad

Eelnõu § 3 lõige 1. Tegevusvaldkonnad on sõnastatud VVS § 63 lõikes 1 sätestatud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisala valdkondadest lähtuvalt. Mõne valdkonna sõnastust on muudetud selle valdkonna tehnoloogilist arengut ning seda reguleerivate eriseaduste terminoloogiat arvestades (nt asendatud „telekommunikatsioon“ sõnaga „infoühiskonna teenused“). Mõned VVS § 63 lg 1 nimetatud valdkonnad on ühendatud lähtuvalt sellest, milline valdkond on ameti tegevuse seisukohalt kõige olulisem (nt hõlmab valdkond „tarbijakaitse“ ka tarbijate õiguste kaitsega seotud ülesandeid reklaami, kaubanduse ja turismi valdkondades). Tehnika, ehitus ja transport on koondatud terviklikuks tehiskeskkonna valdkonnaks, et suurendada selle tegevusvaldkonna siseselt koostööd ja sünergiat.

Tegevusvaldkonnad on sisulise pädevuse valdkonnad, millistes küsimustes on amet pädev teostama täidesaatvat riigivõimu ja juhtimisfunktsiooni. VVS § 63 lg 1 nimetatud valdkondadest on ameti pädevuses tarbijakaitse, infoühiskonna teenused, tehiskeskkonna ohutus, ehitus ja transport. Tegevusvaldkonnana on välja toodud need sisulise pädevuse valdkonnad, milles ametil on juhtimisfunktsioon. Seevastu valdkonnad, milles amet teostab üksnes haldus- ja riiklikku järelevalvet, menetleb väärtegusid või annab üksikjuhtumil haldusakte ja sooritab toiminguid, ei ole eraldi tegevusvaldkondadena välja toodud.

Ameti tegevusvaldkonnad on järgmised:

- **tarbimiskeskond.** Tarbimiskeskkonna tegevusvaldkonna eesmärk on tagada tarbijate õiguste kaitse. Tarbimiskeskkonna tegevusvaldkond hõlmab tarbija õiguste tagamist ja tarbijate nõustamist, turismi- reklaami-, finantsteenuste, alkoholi-, tubaka- ja teiste toodetega seotud tarbijate õiguste järelevalvet. Tarbimiskeskkonna tegevusvaldkonna ülesanded on eelkõige reguleeritud tarbijakaitseadusega ja tulenevad ka kaubandustegevuse seadusest, võlaõigusseadusest, alkoholiseadusest, biotsiidiseadusest, atmosfääriõhu kaitse seadusest, elektrituru seadusest, energiamajanduse korralduse seadusest, hasartmänguseadusest, reklaamiseadusest, tubakaseadusest ja teistest seadustest. Tarbimiskeskkonna tegevusvaldkond hõlmab ka ameti ülesandeid reklaami, kaubanduse ja turismi valdkonnas ning teisi seadustest tulenevaid tarbija õiguste tagamisega seotud ameti ülesandeid;
- **infoühiskond.** Infoühiskonna tegevusvaldkonna eesmärk on tagada infoühiskonna teenuste kättesaadavus ja kvaliteet. Infoühiskonna tegevusvaldkond hõlmab sageduste jaotamist, elektroonilise side ja meedia teenuseid, turu reguleerimist, side reguleerimist ning usaldusteenuiseid. Infoühiskonna teenuste tegevusvaldkonna ülesanded on reguleeritud infoühiskonna teenuste seaduses ja elektroonilise side seaduses, meediateenuste seaduses, Eesti Rahvusringhäälingu seaduses ja teistest seadustest. Infoühiskonna tegevusvaldkond vastab VVS § 63 lõikes 1 nimetatud „telekommunikatsiooni“ tegevusvaldkonnale, kuid selle nimetust on valdkonna kiire arengu tõttu muudetud;

- **tehiskeskkond.** Tehiskeskkonna tegevusvaldkonna eesmärk on tagada tehnika, ehituse ja transpordi ohutus ja ressurside tõhus kasutus. Tehiskeskkonna tegevusvaldkond hõlmab tehnikat, ehitust ja transporti. Järgnevalt on kirjeldatud neid lähemalt:
 - **tehnika.** Tehnika hõlmab kaevandamise ohutust, kemikaaliohutust, järelevalvet laskemoona ja lahingumoonade käitlemise üle, lõhkematerjalide ja pürotehnika ohutust, seadmete ja paigaldiste ohutust, tooteohutust ning legaalmetrooloogiat. Eesmärk on tagada seadmete, paigaldiste ja toodete ning nende käitlemise ohutuse tagamine. Tehnika ülesandeid täidab tehnikaosakond;
 - **ehitus.** Ehitus hõlmab ehitustegevuse riiklikku järelevalvet, planeerimist, ehituslubade, projekteerimistingimuste ja hoonestuslubade väljastamist, ehitiste ohutust, energiatõhusust ning puuetega inimeste ligipääsu. Eesmärk on tagada ehitiste ja ehitamise ohutus. Ehituse ülesandeid täidab ehitusosakond;
 - **transport.** Transport hõlmab raudteeohutust, raudtee-ehitust, raudteevaldkonna arendamist, läbilaskevõime jaotust ja raudteekasutustasu määramist. Eesmärk on tagada raudtee ohutu ja tõhus kasutamine. Transpordi ülesandeid täidab transpordi osakond.

Eelnõu § 3 lõige 2. Lisaks ameti tegevusvaldkondadele on põhimääruses eraldi välja toodud Euroopa Liidu õiguse või seaduse alusel eraldi kindlaks määratud ülesanded, kus amet täitab eriülesandeid. Sellisteks ülesanneteks on järgmised:

- **Amet on Euroopa Liidu abifondide rakendusüksuse funktsioonide täitja transpordivaldkonnas.** Vastavalt majandus- ja taristuministri 03.10.2014 määruse nr 85 „Transpordi infrastruktuuri arendamine perioodil 2014–2020“ § 3 lõikele 2 on amet „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ prioriteetse suuna „Jätkusuutlik transport“ Ühtekuuluvusfondi meetmete „Üleriigiliste ja rahvusvaheliste ühenduste arendamine“ ja „Raudteeliikluse arendamine ja erinevate liikumisviiside ühendamise“ rakendusüksus.
- **Amet on ohutusasutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2016/798/EL raudteeohutuse kohta tähenduses.** Raudteeseaduse § 34 lõike 14 kohaselt peab Tehnilise Järelevalve Amet ohutusasutusena tegema koostööd teiste Euroopa Liidu ohutusasutustega ja vahetama nendega oma tööpraktikast tulenevaid seisukohti ning kogemusi, eelkõige ohutustunnistusi puudutavat menetlust ning rahvusvahelise raudteeliikluse hõlbustamist ja koordineerimist. Ohutusasutuse täpsemad ülesanded ja volitused on reguleeritud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2016/798 raudteeohutuse kohta² ning sellest tulenevalt raudteeseaduses. Riiklik ohutusasutus on siseriiklik asutus, kellele on usaldatud raudteeohutusega seotud ülesanded kooskõlas käesoleva direktiiviga, või mis tahes asutus, kellele mitu liikmesriiki on kõnealused ülesanded usaldanud, et tagada ühtne ohutuskord (direktiivi nr 2016/798 art 3 p 7).

Direktiivi nr 2016/798 art 16 lg 2 kohaselt usaldatakse riiklikule ohutusasutusele vähemalt järgmised ülesanded: a) direktiivi (EL) 2016/797 artikli 18 lõike 2 kohase liidu raudteesüsteemi moodustavate raudteeäärse kontrolli ja signaalimise, energia ja taristu

² <https://publications.europa.eu/et/publication-detail/-/publication/b24c5e2e-22d0-11e6-86d0-01aa75ed71a1/language-et>.

allsüsteemide kasutuselevõtu lubamine; b) veeremiüksuse turule laskmise loa väljastamine, uuendamine, muutmine ja tühistamine kooskõlas direktiivi (EL) 2016/797 artikli 21 lõikega 8; c) ameti toetamine veeremiüksuse turule laskmise loa väljastamisel, uuendamisel, muutmisel ja tühistamisel kooskõlas direktiivi (EL) 2016/797 artikli 21 lõikega 5 ning veeremiüksuse tüübiloa väljastamisel, uuendamisel, muutmisel ja tühistamisel kooskõlas direktiivi (EL) 2016/797 artikliga 24; d) järelevalve teostamine enda territooriumil, et koostalitluse komponendid vastavad olulistele nõuetele, nagu on nõutud direktiivi (EL) 2016/797 artiklis 8; e) selle tagamine, et veeremiüksuse number on antud kooskõlas direktiivi (EL) 2016/797 artikliga 46, ilma et see piiraks kõnealuse direktiivi artikli 47 lõike 4 kohaldamist; f) ameti toetamine artikli 10 lõike 5 kohaselt antavate ühtsete ohutustunnistuste väljastamisel, uuendamisel, muutmisel ja tühistamisel; g) artikli 10 lõike 8 kohaselt antavate ühtsete ohutustunnistuste väljastamine, uuendamine, muutmine ja tühistamine; h) artikli 12 kohaselt antud ohutuslubade väljastamine, uuendamine, muutmine ja tühistamine; i) ohutuse õigusraamistiku, sealhulgas siseriiklike eeskirjade süsteemi jälgimine, edendamine ning vajaduse korral jõustamine ja ajakohastamine; j) raudteeveo-ettevõtjate ja taristuettevõtjate järelevalve kooskõlas artikliga 17; k) kui see on asjakohane ja kooskõlas siseriikliku õigusega, vedurijuhilubade väljastamine, uuendamine, muutmine ja tühistamine vastavalt direktiivile 2007/59/EÜ; l) kui see on asjakohane ja kooskõlas siseriikliku õigusega, hoolduse eest vastutavate üksuste ECM-sertifikaatide väljastamine, uuendamine, muutmine ja tühistamine.

- **Amet on Euroopa Liidu liikmesriikides tarbijate huve kaitsvate õigusaktide jõustamise eest vastutavaks määratud pädev asutus.** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12.12.2017 määrus (EL) nr 2017/2394 tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate liikmesriigi asutuste vahelise koostöö kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2006/2004³. Määruse nr 2017/2394 art 3 p 6 kohaselt on pädev asutus riiklikul, piirkondlikul või kohalikul tasandil asutatud ametiasutus, kelle liikmesriik on määranud vastutama tarbijate huve kaitsvate liidu õigusaktide täitmise tagamise eest. Iga liikmesriik määrab ühe või mitu käesoleva määruse kohaldamise eest vastutavat pädevat asutust ja ühtse kontaktasutuse (määruse nr 2017/2394 art 5 lg 1). Tarbijakaitseaduse § 67 lõike 2 kohaselt on kontaktasutuseks eelnimetatud määruse rakendamisel Tarbijakaitseamet. Tarbijakaitseaduse § 67 lg 3 ja majandus- ja taristuministri 11.01.2016 määruse nr 4 „Tarbijakaitsealase koostöö määruse rakendamise eest vastutavate pädevate asutuste nimetamine“ § 1 kohaselt vastutavad määruse rakendamise eest järgmised pädevad asutused: 1) Tarbijakaitseamet tarbijakaitsealase koostöö määruse lisa punktides 1–12, 14–16 ja 18–20 nimetatud direktiivide ja määruste osas; 2) Ravimiamet tarbijakaitsealase koostöö määruse lisa punktis 13 nimetatud direktiivi osas; 3) Tehnilise Järelevalve Amet tarbijakaitsealase koostöö määruse lisa punktides 4 ja 12 nimetatud direktiivide osas; 4) Finantsinspeksioon tarbijakaitsealase koostöö määruse lisa punktides 3 ja 14 nimetatud direktiivide osas; 5) Andmekaitse Inspeksioon tarbijakaitsealase koostöö määruse lisa punktis 17 nimetatud direktiivi osas. Pädeva asutuse minimaalsed volitused on määratud kindlaks määruse nr 2017/2394 artiklis 9 ning need hõlmavad nii uurimisvolitusi, õigusaktide tagamise volitusi kui ka volitusi määrata rikkumiste eest karistusi.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017R2394&from=ET>. Nimetatud määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas, kuid seda kohaldatakse alates 17.01.2020. Kuni määruse kohaldamiseni kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27.10.2004 määrust (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (tarbijakaitsealase koostöö määrus) (ELT L 364, 9.12.2004, lk 1).

§ 4. Ameti täidetavad ülesanded

Eelnõu § 4 lõige 1. Ülesanded on tegevused, toimingud ja meetmed, mida amet enda tegevusvaldkonnas eesmärkide saavutamiseks teha saab või tegema on volitatud. Ülesanded määravad kindlaks, kuidas amet enda tegevusvaldkondades eesmäärke saavutab ja seadusi rakendab. Järgnevalt on ameti täidetavaid ülesandeid selgitatud täpsemalt:

- 1) **Amet osaleb õigusaktide väljatöötamises, korraldab nende rakendamist ning annab isikutele õigusaktidest tulenevate õiguste teostamiseks ja kohustuste täitmiseks juhiseid.** Vastavalt VVS § 70 lõike 1 kohaselt on amet ministeeriumi valitsemisalas tegutsev valitsusasutus, millel on juhtimisfunktsioon. Juhtimisfunktsiooni üheks väljenduseks on osalemine poliitikate ja neid väljendavate õigusaktide väljatöötamises ja rakendamises. Ameti ülesanne on toetada ministeeriumi eelkõige küsimustes, mis puudutavad õigusakti rakendamist praktikas. Eelkõige osaleb amet seaduse rakendamiseks antavate määruste väljatöötamisel, aga ka seaduste väljatöötamisel osas, mis puudutab Euroopa Liidu õiguse rakendamise tehnilisi aspekte. Konkreetselt on volitus osaleda õigusaktide väljatöötamises nimetatud ka tarbijakaitseaduses (TKS § 21 lg 2 p 1: "Tarbijakaitseameti peamine ülesanne on kaitsta tarbijate õigusi ja huve, juhindudes käesolevast seadusest ja teistest õigusaktidest. Tarbijakaitseameti pädevuses on: 1) teha ettepanekuid tarbijakaitsealaste õigusaktide muutmiseks või kehtestamiseks; [--]"). Ametil puudub iseseisev pädevus seadus- ja määrusandluses.

Juhtimisfunktsiooni üheks väljenduseks on ka seaduse rakendamiseks vajalike juhendite ja juhiste andmine. Juhendite ja juhiste andmine lihtsustab haldusvälisel isikul haldusmenetluses osalemist. Juhendite ja juhiste andmine on reeglina osa mistahes haldusmenetlusest (HMS § 7 lg 2), kuid eriseadustega reguleeritud valdkonnas on see ka iseseisev haldusülesanne. Näiteks raudteeseaduse § 63 lg 2 p 6 kohaselt annab Tehnilise Järelevalve Amet raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjale juhiseid liiklusgraafiku kavandi koostamiseks.

- 2) **Amet osaleb strateegiate ja projektide ettevalmistamises ning elluviimises.** Vabariigi Valitsuse 13.12.2005 määruse nr 302 „Strateegiliste arengukavade liigid ning nende koostamise, täiendamise, elluviimise, hindamise ja aruandluse kord“ § 6 lg 1 kohaselt kaasatakse valdkonna arengukava koostamisse asjaomased huvitatud isikud ja asutused. Lisaks määrab minister sama määruse § 3 lõike 2 alusel kindlaks valitsemisala riigiasutused, kes koostavad vastavalt käesolevas määruses sätestatule organisatsioonipõhise arengukava.
- 3) **Amet analüüsib tegevusvaldkonda, koostab aruandeid ja ülevaateid.** Tegevusvaldkonna analüüs ning aruannete ja ülevaadete koostamine on iga täidesaatva riigivõimu asutuse ülesanne, mis on vajalik tema enda tegevuse planeerimiseks, õigusaktide rakendamiseks ning strateegiate ja projektide elluviimiseks. Eraldi haldusülesandena tuleb tegevusvaldkonna analüüsi ning aruannete ja ülevaadete koostamist vaadelda siis, kui see on suunatud avalikkuse või konkreetsete turuosaliste teavitamisele. Näiteks raudteeseaduse § 34 lg 13 kohaselt koostab ja avaldab Tehnilise Järelevalve Amet iga aasta 30. septembriks oma veebilehel aastaaruande, kus esitatakse ülevaade eelneva kalendriaasta jooksul toimunud raudteeohutuse arengust, ohutustunnistuste menetlemise ja raudteeveeremi hoolduse sertifitseerimise korra kohta, olulistest muutustest raudteeohutust käsitlevates õigusaktides ning

raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjate ja raudteeveo-ettevõtjate järelevalve tulemustest ja sellega seotud kogemustest. Aastaruande koopia saadab Tehnilise Järelevalve Amet Euroopa Raudteeagentuurile.

- 4) **Amet nõustab ja koolitab isikuid õiguste teostamisel või kohustuste täitmisel.** Erinevalt täidesaatva riigivõimu teostamisest riikliku järelevalve, haldusmenetluse ja -sunnini ning väärtegade menetlemise kaudu võimaldab nõustamine ja koolitamine saavutada sihtgrupi suuremat teadlikkust, valmisolekut enda õigusi teostada ja vabatahtlikku normidest kinnipidamist. Nõustamine ja koolitamine on reeglina osa süüteoennetuse meetmetest (KorS § 18 p 1) kõrvuti avalikkuse teavitamisega. Mõnes valdkonnas on nähtud ette kvalifikatsiooni nõuded ning seal piirdub amet eelkõige nende nõuete järgimise kontrolliga (nt raudteeseaduse § 45 ja § 45¹ sätestatud vedurijuhi kohustus läbida üldine koolitus ja ohutuskoostöö). Nõustamine ja koolitamine on üheks meetmeks valdkondades, kus ei ole sätestatud kvalifikatsiooni nõudeid või mis puudutavad üldsust laiemalt (nt tarbijakaitseseaduse § 21 lg 2 punkti 5 kohaselt on Tarbijakaitsesameti ülesandeks nõustada tarbijaid, tarbijaühendusi ja kauplejaid ning aidata kaasa nende tarbijakaitsesalaste teadmiste täiendamisele).

- 5) **Amet korraldab süüteoennetust ja avalikkuse teavitamist ohtudest.** Süüteoennetus on osa riikliku järelevalve ohu ennetuse tegevustest (KorS § 5 lg 7). Süütegude ennetamine on tegevus, mille eesmärgiks on süütegude ja muude korrarikkumiste ärahoidmine, süütegude soodustegurite mõju vähendamine ning avaliku korra tagamine (KorS § 17). Amet on pädev teostama süüteoennetust kõikidel aladel, kus ta on seaduse järgi korrakaitseorgan. Süütegude ennetamise meetmed on (KorS § 18): 1) sotsiaalsed ja kasvatuslikud ennetusmeetmed – süütegusid põhjustavate tegurite mõju vähendamine eelkõige sotsiaal-, haridus-, pere-, noorte-, kultuuri-, alkoholi- ja narkopoliitika abil; 2) olustikulised ennetusmeetmed – süütegude toimepanekule kalduvate isikute või kriminogeensete olukordade mõjutamine ja kohtade jälgimine; 3) tagajärgede kõrvaldamise meetmed – tegevus süütegusid toimepannud isikute korduvrikkumiste toimepanemise ärahoidmiseks ja õiguskorra kaitsmiseks, samuti süütegudega tekitatud kahju hüvitamisele kaasaaitamine.

Avalikkuse teavitamine ohtudest on tavaolukorras riikliku järelevalve üldmeede. Vastavalt KorS § 26 lg 1 on korrakaitseorganil oma pädevuse piires õigus teha toiminguid, millega teavitatakse avalikkust või isikut ohu ennetamisest, ohukahtlusest, ohust või korrarikkumisest (teadaanded, soovituselised, hoiatused). Eraldiseisva ülesandena on hädaolukorra seaduse (HOS) § 10 lg 2 on riskikommunikatsioon avalikkuse teavitamine hädaolukorda põhjustada võivatest ohtudest ja hädaolukorra tagajärgedest ning käitumisjuhiste andmine elanikkonnale, et suurendada teadlikkust hädaolukordadest ja nendeks valmisolekut. HOS § 13 kohaselt on hädaolukorra lahendamist juhtival asutusel volitus kohustada massiteabevahendi valdajaid avaldama või edastama muutmata kujul ja tasuta teateid hädaolukorra ohu, hädaolukorra ja selle lahendamise kohta, sealhulgas teateid eriolukorra väljakuulutamise, muutmise või lõpetamise kohta, ning käitumisjuhiseid. Avalikkuse teavitamise täpsem regulatsioon on määratud kindlaks Vabariigi Valitsuse 22.06.2017 määruse nr 112 „Hädaolukorra lahendamise juhtimise, lahendamisel osalevate asutuste ja isikute koostöö, avalikkuse teavitamise ja asutustevahelise teabevahetuse ning ulatusliku evakuatsiooni läbiviimise nõuded ja kord“ §-s 9.

- 6) **Amet teostab haldusjärelevalvet ja seaduses sätestatud juhtudel riiklikku järelevalvet.** Haldusjärelevalve on reguleeritud VVS § 75¹ ja § 75² ning riiklik järelevalve on reguleeritud korrakaitseaduses (KorS). Haldusjärelevalve on ühe

haldusorgani kontroll teise haldusorgani üle (VVS § 75¹ lg 1). Riiklik järelevalve on korrakaitseorgani tegevus eesmärgiga ennetada ohtu, selgitada see välja ja tõrjuda või kõrvaldada korrarikkumine (KorS § 2 lg 4). Näiteks teostab amet riiklikku järelevalvet raudteerajatiste ja raudteeveeremi korrashoiu ning raudteeliikluse korraldamise nõuete täitmise, raudtee-ehituse nõuete ning tava- ja kiirraudteesüsteemi nõuetele vastavuse üle (raudteeseaduse § 71 lg 4 p-d 1-3. Seevastu elektroonilise side seaduse (ESS) § 133 kohaselt teostab amet riiklikku järelevalvet elektroonilise side valdkonnas, kuid selle seaduse alusel haldusjärelevalvet teostavad Andmekaitse Inspektsioon (isikuandmete töötlemise nõuete järgimine) ja Riigi Infosüsteemide Amet (erisidevõrkude turvalisus ja terviklikkus). Amet on pädevust teostada riiklikku järelevalvet tuleneb muu hulgas järgmistest sätetest: alkoholiseaduse § 49 lg 1, atmosfääriõhu kaitse seaduse § 219 p 2, biotsiidiseaduse § 43 lg 1, ehitusseadustiku § 130 lg 3, kaubandustegevuse seaduse § 21 lg 1, reklaamiseaduse § 30 lg 1, tarbijakaitse seaduse § 21 lg 2 p 2, toote nõuetele vastavuse seaduse § 50 lg 2 ning teised asjakohased seadused.

- 7) **Amet viib seaduses sätestatud juhtudel kohtuvälise menetlejana läbi väärteomenetlusi.** Väärteomenetluse seadustiku (VTMS) § 9 kohaselt on kohtuvälise menetleja seadusega sätestatud juhul: 1) täidesaatva riigivõimu volitustega asutus; 2) valla- ja linnavalitsus. Vastavalt VTMS § 52 lg 4 on Tehnilise Järelevalve Amet kohtuvälise menetleja KarS §-s 225¹ ettenähtud väärteo suhtes ning vastavalt VTMS § 52 lõikele 2 on Tarbijakaitseamet kohtuvälise menetleja KarS § 339 lõigetes 1 ja 3 sätestatud väärtegude suhtes. Lisaks on ameti pädevus kohtuvälise menetlejana sätestatud erinevates valdkondlikes seadustes, näiteks alkoholiseaduse § 73 p 3, atmosfääriõhu kaitse seaduse § 249 lg 2 p 2, biotsiidiseaduse § 48 p 3, ehitusseadustiku § 141 p 2, kaubandustegevuse seaduse § 33 lg 1 p 1, lg 2 p 1 ja lg 3 p 1, reklaamiseaduse § 36 lg 2, raudteeseaduse § 79, 82¹, 83, 88, 101, 103, 107, 109 ja 110–110² ning teistes seadustes. Ameti volitused kohtuvälise menetlejana tulenevad VTMS-st. Ameti ülesandeks kohtuvälise menetlejana on lahendada ka kaebusi kohtuvälise menetleja ametniku tegevuse peale väärteomenetluses (VTMS § 76).
- 8) **Amet annab haldusakte, sooritab toiminguid ja sõlmib halduslepinguid.** Ameti pädevuses on mitmete lubade ja muude haldusaktide andmine, toimingute sooritamise ja halduslepingute sõlmimine. Näiteks annab amet ESS § 11 jj alusel raadiosageduste kasutamiseks sageduslubasid ja § 33 jj alusel numeratsiooni kasutamiseks numbrilubasid. Haldusaktiks on ka välisriigis omandatud kvalifikatsiooni vastavust käesolevast seadustikust tulenevatele nõuetele tõendamine (EhS § 24 lg 3 p 1). Amet annab raudteeohutuse valdkonnas raudteerajatise ehituslubasid, raudteerajatise kasutuslubasid, raudteeveeremi tehnohoolde ja remondi või ehitamise tegevuslubasid, raudteeveeremi kasutuselevõtu lubasid, ohutustunnistusi, ohutuslubasid, tegutsemise ohutustunnistusi, vedurijuhilubasid ja sertifikaate, samuti võtab vastu raudteerajatise ehitus- ja kasutusteatisi ning tunnustab eksamineerijaid. Lubade ja teiste haldusaktide andmise või keeldumise alused tulenevad vastavat valdkonda reguleerivatest seadustest.
- 9) **Amet rakendab ettekirjutuste täitmiseks haldussundi.** Asendustäitmise ja sunniraha seaduse (AtSS) § 6 kohaselt rakendab sunnivahendit ettekirjutuse teinud haldusorgan. Amet on pädev kohaldama haldusjärelevalvet kõigis nendes valdkondades, milles ta on seaduse järgi pädev teostama riiklikku järelevalvet. Kehtiv õigus tunneb sunnivahenditena eelkõige asendustäitmist (AtSS § 11) ja sunniraha (AtSS § 10) Sunniraha kohaldamiseks peab ameti tegevust reguleerivas eriseaduses olema sätestatud sunniraha määr, nt raudteeseaduse § 47 lõike 3 kohaselt on isiku ajutiselt raudteeveeremi juhtimiselt kõrvaldamisel sunniraha ülemmäär 640 eurot, aga riikliku järelevalve teostamisel võib amet § 73 lõike 1 alusel ettekirjutuse täitmata jätmise korral

kohaldada sunniraha füüsilisele isikule kuni 3200 eurot ja juriidilisele isikule kuni 32 000 eurot. Muude sunnivahendite rakendamine on lubatud, kui ametile on selleks eraldi avaliku võimu volitused seadusega antud.

- 10) **Amet korraldab avaliku teabe ja avaandmete avaldamist ning vastab teabenõuetele.** Avaliku teabe avalikustamise, teabenõuetele vastamise ja teiste teabevaldaja kohustuste täitmise tingimused ja kord on reguleeritud avaliku teabe seadusega (AvTS). Amet on teabevaldaja mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on tema poolt saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites (AvTS § 3 lg 1 ja § 5 lg 1 p 1).
- 11) **Amet vastab märgukirjadele ja selgitustaotlustele ning teistele pöördumistele.** Märgukirjadele ja selgitustaotlustele vastamine on reguleeritud märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduses (MSVS). Amet on pädev vastama märgukirjadele ja selgitustaotlustele enda tegevusvaldkondades.
- 12) **Amet täidab andmekogu pidamisel vastutava töötleja ülesandeid.** Vabariigi Valitsuse 07.06.2016 määruse nr 61 „Raudteeliiklusregistri põhimäärus“ § 2 lõike 1 kohaselt on Tehnilise Järelevalve Amet raudteeliiklusregistri volitatud töötleja. Majandus- ja taristuministri 07.03.2016 määruse nr 19 „Tarbijakaitseameti järelevalve infosüsteemi põhimäärus“ § 2 kohaselt on Tarbijakaitseamet tarbijate teeninduskeskkonna infosüsteemi vastutav töötleja. Majandus- ja taristuministri 26.06.2015 määruse nr 75 „Tehnilise järelevalve infosüsteemi põhimäärus“ § 2 kohaselt on Tehnilise Järelevalve Amet tehnilise järelevalve infosüsteemi vastutav töötleja.
- 13) **Amet hindab ja tõendab välisriigis omandatud kutsekvalifikatsiooni.** Seadme ohutuse seaduse § 10 lg 5 kohaselt on Tehnilise Järelevalve Amet välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamiseks pädev asutus seadme ohutuse valdkonnas isiku kompetentsusele esitatavate nõuete puhul. Raudteeseaduse § 36 lg 1¹ kohaselt on Tehnilise Järelevalve Amet välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamiseks pädev asutus raudteeohutuse ja raudteeliikluse juhtimise eest vastutava töötaja suhtes. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse (VKTS) § 3 lõike 2 kohaselt on reguleeritud ametikoht selline ametikoht, millel töötamine eeldab seadusega või seaduse alusel määratud kutsekvalifikatsiooni.
- 14) **Amet teeb riigisiselt ja rahvusvaheliselt koostööd teiste asutuste ja organisatsioonidega.** Riigisisene ja rahvusvaheline koostöö teiste riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustega, rahvusvaheliste organisatsioonide, järelevalveasutuste ning kutse- ja esindusorganisatsioonidega võimaldab ametil täita paremini enda ülesandeid, kooskõlastada enda tegevust teiste asutuste tegevusega ning vältida teiste riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste otsustega vastuolus olevate otsuste tegemist. Raudteeseaduse § 34 lg 14 kohaselt peab Tehnilise Järelevalve Amet ohutusasutusena tegema koostööd teiste Euroopa Liidu ohutusasutustega ja vahetama nendega oma tööpraktikast tulenevaid seisukohti ning kogemusi. Raudteeseaduse § 64 lg 3 kohaselt teevad Konkurentsiamet ja Tehnilise Järelevalve Amet omavahel koostööd ning jagavad asjakohast teavet eesmärgiga ära hoida kahjulik mõju konkurentsile või ohutusele raudteeturul. ESS § 44 lg 5 kohaselt võib Tehnilise Järelevalve Amet koostada mitut liikmesriiki puudutavat turuanalüüsi koostöös vastavate liikmesriikide järelevalveasutustega. ESS § 134 lg 2 p 3 kohaselt tehakse läbipaistvat koostööd

sideteenuste valdkonnas tegutsevate teiste järelevalveasutuste, Euroopa Komisjoni ja Euroopa Sideametiga, et tagada ühtne ja järjepidev reguleerimispraktika areng ning elektroonilise side valdkonda reguleeriva Euroopa Liidu õiguse järjepidev rakendamine.

Tarbijakaitseaduse § 21 lõike 2 punkti 7 kohaselt on Tarbijakaitseameti üks põhiülesannetest sõlmida koostöökokkuleppeid teiste järelevalveasutustega ning kohaliku omavalitsuse üksustega. Samuti on tarbijakaitseaduse §-is 38 reguleeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse koostöö järelevalveasutustega ning §-is 67 järelevalvealane koostöö Euroopa Liidu liikmesriikides tarbijate huve kaitsvate õigusaktide jõustamise eest vastutavaks määratud pädevate asutuste vahel.

15) Amet osaleb seadusega sätestatud juhtudel tsiviilkohtumenetluses avalike huvide kaitseks. Tarbijakaitseaduse § 64 lõike 1 kohaselt võib Tarbijakaitseameti peadirektor või tema volitatud ametiisik tarbijate kollektiivseid huve kahjustava tegevuse lõpetamiseks ja sellisest tegevusest hoidumiseks pöörduda Eesti Vabariigi nimel hagiga maakohtusse. Kollektiivseid huve kahjustavaks tegevuseks on mis tahes tegu, mis riivab või võib riivata määramata arvu tarbijate ühiseid huve ning mis on vastuolus käesolevas seaduses, võlaõigusseaduses ja teistes seadustes sätestatuga, eeskätt ebaausa kauplemisvõtte kasutamine või selle kasutamise kavatsus. Tarbijakaitseaduse § 65 lõike 3 kohaselt võib Tarbijakaitseamet pöörduda Eesti Vabariigi nimel hagiga maakohtusse ning nõuda kauplejalt tarbijate õiguste rikkumise lõpetamist ja rikkumisest hoidumist võlaõigusseaduse §-des 45, 50, 61, 236, 387, 420, 656, 733¹³ ja 881 sätestatu kohaselt. Samuti on Euroopa Liidu Ametlikes Teadaannetes avaldatud liikmesriikide asutustel ja organisatsioonidel õigus Tarbijakaitseaduse § 66 lõike 3 alusel taotleda Tarbijakaitseametilt hagi esitamist või ettekirjutuse tegemist või esitada ise hagi Eestis tegutseva kaupleja sellise tegevuse lõpetamiseks, mis on vastuolus Tarbijakaitseaduse § 66 lõikes 2 nimetatud direktiivide sätetega sellistena, nagu need on kehtestatud Eestis kohaldatavates õigusaktides, ning mis kahjustab selle liikmesriigi tarbijate kollektiivseid huve. Kohtusse pöördumise tingimuseks on selgelt määratletud õiguslik alus ning ameti ülesandena ei ole määratletud riigi kohtus esindamine muudes õigussuhetes vastavalt VVS §-dele 44¹ ja 44².

16) Amet täidab muid seadustest või seaduse alusel antud õigusaktidest tulenevaid ülesandeid. Kõiki õigusaktidest tulenevaid ülesandeid, mida amet täidab või mille täitmist korraldab, ei ole mõistlik põhimääruse tasemel üles loetleda. Nii haldab amet riigivara ja täidab riigivaraseadusest tulenevaid ülesandeid, korraldab raamatupidamist ja täidab raamatupidamise seadusest tulenevaid ülesandeid või korraldab riigihankeid ja täidab riigihangete seadusest tulenevaid ülesandeid. Amet on ka ametiasutus ja tööandja, täites vastavalt avaliku teenistuse seadusest, töölepingu seadusest ja töötervishoiu ja tööohutuse seadusest tulenevaid ülesandeid.

Ameti ülesanded on tegevusvaldkondade alusel jagatud osakondade vahel. Iga osakond tegutseb kindlaks määratud tegevusvaldkonnas ning täidab kõiki või eraldi nimetatud ülesandeid selles valdkonnas (vt **Error! Reference source not found.**, lk **Error! Bookmark not defined.**).

Tabel 1: Tegevusvaldkondade ja ülesannete jaotus osakondade vahel

osakond \ valdkond	tarbimiskeskond	infoühiskond	Tehiskeskond
1) osaleb õigusaktide väljatöötamises ja korraldab nende rakendamist ning annab juhiseid;	tarbimiskeskonna osakond	sideosakond	tehnikaosakond, transpordiosakond ja ehitusosakond

2) osaleb strateegiate ja projektide ettevalmistamises ning elluviimises;	tarbimiskeskonna osakond	sideosakond	tehnikaosakond ja ehitusosakond
3) analüüsib oma tegevusvaldkonda, koostab aruandeid ja ülevaateid;	tarbimiskeskonna osakond	sideosakond	tehnikaosakond ja ehitusosakond
5) nõustab ja koolitab isikuid tema pädevuses olevates tegevusvaldkondades;	tarbimiskeskonna osakond		
6) korraldab süüteoennetust ja avalikkuse teavitamist ohtudest;	tarbimiskeskonna osakond	sideosakond	tehnikaosakond, transpordiosakond ja ehitusosakond
7) teostab haldusjärelevalvet ja seaduses sätestatud juhtudel riikliku järelevalvet;	tarbimiskeskonna osakond	sideosakond	tehnikaosakond ja ehitusosakond
8) viib seaduses sätestatud juhtudel kohtuvälise menetlejana läbi väärteomenetlusi;	tarbimiskeskonna osakond	sideosakond	tehnikaosakond ja ehitusosakond
9) väljastab seaduse alusel haldusakte, sh lubasid, ning sooritab toiminguid;	tarbimiskeskonna osakond	sideosakond	tehnikaosakond ja ehitusosakond
10) teostab ettekirjutuste täitmiseks haldussundi (sunniraha ja asendustäitmist);	tarbimiskeskonna osakond	sideosakond	tehnikaosakond ja ehitusosakond
11) korraldab avaliku teabe ja avaandmete avaldamist ning vastab teabenõuetele,	tarbimiskeskonna osakond	sideosakond	tehnikaosakond ja ehitusosakond ning transpordi osakond
12) vastab märgukirjadele ja selgitustaotlustele ning teistele pöördumistele;	tarbimiskeskonna osakond	sideosakond	tehnikaosakond ja ehitusosakond ning transpordi osakond
13) täidab andmekogu pidamisel vastutava töötleja ülesanded;	tarbimiskeskonna osakond		Tehnikaosakond
15) hindab ja tõendab välisriigis omandatud kutsekvalifikatsiooni;			tehnikaosakond; ehitusosakond
16) teeb riigisiselt ja rahvusvaheliselt koostööd teiste asutuste ja organisatsioonidega;	tarbimiskeskonna osakond	sideosakond	tehnikaosakond, transpordi osakond
17) osaleb seadusega sätestatud juhtudel tsiviilkohtumenetluses avalike huvide kaitseks;	tarbimiskeskonna osakond		
18) täidab muid seadustest või seaduse alusel antud õigusaktidest tulenevaid ülesandeid.	tarbimiskeskonna osakond	sideosakond	tehnikaosakond ja ehitusosakond ning transpordi osakond

Eelnõu § 4 lõige 2. Põhimääruses ei ole eraldi ülesannetena toodud välja asutuse sisemisi tegevusi ja ülesandeid, mis on vajalikud asutuse enda toimimiseks või eelduseks ülesannete täitmisel. Enda ülesannete täitmiseks töötleb amet teavet, koostab eelarve, tegevusplaani, riskianalüüsi ja muud sisemist tööd korraldavad dokumendid, teeb koostööd teiste täidesaatva riigivõimu asutuste ja kohaliku omavalitsuse asutustega ning sõlmib lepinguid. Selliste tegevuste nimetamine põhimääruses ei ole vajalik. Kuna paljud nendest tegevustest on teiste valitsusasutuste põhimäärustes üksikasjalikult loetletud, siis peeti selle põhimääruse koostamisel vajalikuks need tegevused üldiselt ära nimetada.

3. peatükk Ameti juhtimine

§ 5. Peadirektor

Ametit juhib peadirektor. Peadirektori nimetab ametisse ja vabastab ametist minister kantsleri ettepanekul. Põhimääruses on täiendavalt nimetatud ainult need ülesanded, mis ei tulene otseselt Vabariigi Valitsuse seadusest, avaliku teenistuse seadusest või muust seadusest.

§ 6. Peadirektori asetäitja

Eelnõu § 6 lõige 1. Peadirektori asetäitja teostab juhtimisfunktsiooni ametis. Võrreldes peadirektoriga on peadirektori asetäitja juhtimisfunktsioon piiratud konkreetse tegevusvaldkonna või ülesande täitmisega. Põhimääruses ei määrata kindlaks peadirektori asetäitja tegevusvaldkonda ega ülesannet, vaid need määratakse kindlaks peadirektori poolt ametijuhendiga.

Eelnõu § 6 lõige 2. Nii nagu iga ametniku puhul on ka peadirektori lähetuse, haiguse, puhkuse või muul ajal, kui ta ei saa täita enda teenistusülesandeid või tema avaliku võimu volitused on peatunud, vaja korraldada peadirektori ülesannete täitmine. ATS §-s 57 on nähtud ette puuduva ametniku teenistusülesannete täitmise korraldus ning seda saab laiendada ka ATS-ist tulenevate peadirektori ametikoha ülesannetele. Kui teiste ametnike puhul on asendamise korraldus määratud ametijuhendite ja töölepingutega, siis peadirektoril ametijuhendit pole. Selle tõttu on põhimääruse eelnõus täpsustatud, et peadirektori äraolekul asendab teda peadirektori asetäitja, osakonnajuhataja või muu peadirektori määratud ametnik.

§ 7. Osakonnajuhataja

Osakonnajuhataja korraldab osakonna tegevusvaldkonda kuuluvate ülesannete täitmise ning juhib osakonna tööd. Osakond on ameti põhiline struktuuriüksus ning seetõttu on osakonna juhataja ülesanded ja pädevus toodud välja põhimääruses eneses. Põhimääruses nimetatakse üksnes osakonnajuhataja ülesannete ja pädevuste kõige olulisem osa. Osakonna põhimääruse ja ametijuhendiga võib osakonnajuhataja ülesandeid täpsustada ja täiendada.

4. peatükk

Ameti struktuur ja struktuuriüksuste põhiülesanded

§ 8. Struktuuriüksused

Ameti struktuuriüksused on kavandatud sarnaselt VVS §-des 47 ja 48 sätestatud ministeeriumi struktuuriüksustele osakondade ja talitustena. Põhiliseks struktuuriüksuseks on osakonnad, mis täidavad ameti ülesandeid konkreetsetes tegevusvaldkonnas. Lisaks võib peadirektor osakonna põhimääruses moodustada talitusi.

Eelnõu § 8 lõige 1. Ameti struktuuriüksusteks on osakonnad. Osakonnad on ameti põhilised struktuuriüksused. Põhimääruses ei ole reguleeritud osakonnast suuremaid üksusi (teenistus, valdkond vms) ega väiksemaid üksusi (talitus). Osakonnad alluvad otse peadirektorile. Ametit tervikuna või mitme osakonna ülesandeid puudutava tegevuse või projekti koordineerimiseks võib peadirektor moodustada põhimääruse § 7 lõike 3 alusel peadirektorile vahetult alluva ametikoha. Osakonna põhimääruses võib näha ette, et osakonna koosseisu kuuluvad talitused. Ameti põhimääruse endaga ei määrata kindlaks talituste olemasolu ega ülesandeid, vaid üksnes võimalus moodustada talitusi. Talituste moodustamise vajaduse peab määrama osakonnajuhataja lähtuvalt ülesannete täitmise vajadustest ning selle otsustab peadirektor. Osakonna põhimääruse kinnitab peadirektor.

Eelnõu § 8 lõige 2. Osakonnad täidavad ameti tegevusvaldkonnas nende pädevuses olevaid ameti ülesandeid. Ameti põhimääruses määratakse kindlaks üksnes osakondade põhiülesanded. Osakondade täpsemad ülesanded määratakse kindlaks osakonna põhimääruses. Osakondade

põhimäärustes saab täpsustada ka need ülesanded, mida täidavad mitu osakonda ühiselt või kuidas on osakondade koostöö korraldatud.

Ameti struktuuri koostamise aluseks on eelkõige divisionistruktuuri põhimõte, st osakondade moodustamise aluseks on kliendi- või teenusegrupp (tegevusvaldkond). Divisionistruktuurile omaselt täidetakse kõiki funktsioone sama üksuse siseselt, kuid funktsioonid võivad olla jaotatud erinevatesse allüksutesse või teenistujate vahel. Ülesandeid, mis on erapooletuse tagamiseks vaja hoida lahus (nt ressursside jaotamine ja järelevalve teostamine) täidavad erinevad ametnikud või on selleks moodustatud eraldi talitused. Eelkõige tagatakse funktsioonide lahusus ametijuhendi tasandil, st ametijuhendite koostamisel ei anta samale ametnikule lubade väljastamise ja ressursside jaotamise ning selle üle järelevalve teostamise funktsioone. Järelevalveametniku sõltumatus on tagatud Vabariigi Valitsuse seaduse § 93 lõike 1 punktiga 1, mille kohaselt teenistusliku järelevalve kord ei laiene „riikliku järelevalve toimingutele ning riikliku sunni kohaldamisel antud otsustele“. Kuna järelevalveametniku sõltumatus on seadusega reguleeritud, siis puudub vajadus seda regulatsiooni põhimääruse tasemel taasesitada.

Eelnõu § 8 lõige 3. Peadirektori ja peadirektori asetäitja vahetus alluvuses on ametnikud, töötajad ja talitused, kes ei ole ühegi osakonna koosseisus. Peadirektorile ja peadirektori asetäitjale vahetult alluvate ametnike ja töötajate ülesanded määratakse kindlaks ametijuhendis või töölepingus. Sellisteks töö- ja ametikohtadeks on eelkõige tugiülesannet täitvad ametikohad (nt personalijuht, juhiabi jt), aga võib moodustada ka tegevusvaldkondade koordineerimise või konkreetsete protsesside juhtimise eest vastutavaid ametikohti (nt nõunik, projektijuht jt). Kui selliseid ametnikke ja töötajaid on palju, siis võib nende töö juhtimiseks moodustada talituse ning määrata selle juhi. Selline suhteliselt paindlik struktuur on vajalik eelkõige kahe ameti ühinemise kontekstis, kus ei ole võimalik ameti põhimäärusega üheselt ette kindlaks määrata ülesannete täpset jaotust.

Eelnõu § 8 lõige 4. Põhimäärusega antakse peadirektorile volitus määrata struktuuriüksuste juhtide ning peadirektorile vahetult alluvate ametnike pädevus ja avaliku võimu volitused ametijuhendis. Kohustus määrata asutuse siseselt kindlaks pädevus ja avaliku võimu volitused tuleneb ka HMS § 8 lõikest 2 ja VTMS § 10 lõikest.

Põhimääruse §-des 9–14 on loetletud osakondade tegevusvaldkonnad ja põhiülesanded. Ameti struktuuris on kavas moodustada tehnikaosakond, ehitusosakond, transpordi osakond, sideosakond ning tarbimiskeskonna osakond. Ameti tegevusvaldkonnad on jaotatud osakondade vahel vastavalt tabelile 2.

Tabel 2: Ameti tegevusvaldkondade jaotus osakondade vahel

osakond \ valdkond	tarbimis- keskkon- d	info- ühis- kond	tehis- kesk- kond
Tehnikaosakond			X
Ehitusosakond			X
Transpordi osakond			X
Sideosakond		X	
Tarbimiskeskonna osakond	X		

§ 9. Tehnikaosakond

Tehnikaosakonna eesmärk on tagada toodete ja seadmete ning nende käitlemisega (v.a. ehitus) seotud ohutus. Tehnikaosakond täidab ameti ülesandeid tehiskeskkonna valdkonna tehnikat puudutavas osas. Tehnikaosakonna tegevus on seotud eelkõige toodete ja seadmete, ohtlike ja suurõnnetusohuga ettevõtjates kemikaalide käitlemise, kaevandamise ja allmaakaevetööde teise kasutamise, lõhkematerjali ja pürotehniliste toodete, laskemoona ja lahingumooni ja mõõtevahenditega. Tehnikaosakonna täpsemad ülesanded määratakse kindlaks osakonna põhimääruses. Eelkõige on nendeks järgmised ülesanded:

Tabel 3: Tehnikaosakonna ülesanded ja seda reguleeriv seadus

jkn	Ülesanne	Seadus
1)	toodete ja seadmete ohutus, turujärelevalve ja väärtegade menetlemine;	toote nõuetele vastavuse seadus
2)	seadmete kasutamise, seadmetöö ja selle tegijate järelevalve;	seadme ohutuse seadus
3)	toodete ja seadmete turujärelevalve ja väärtegade menetlemine.	seadme ohutuse seadus
4)	elektriseadmete kasutamise, elektripaigaldiste ja pädevate isikute järelevalve;	seadme ohutuse seadus
5)	gaasiseadmete kasutamise, gaasipaigaldiste ja pädevate isikute järelevalve	seadme ohutuse seadus
4)	ohtlike ja suurõnnetusohuga ettevõtjatel kemikaalide käitlemiseks tegevusloa andmine ja järelevalve;	Kemikaaliseadus
6)	tsiviilkäibes oleva lõhkematerjali ja pürotehniliste toote käitlemise järelevalve ja lubade väljastamine;	Lõhkematerjaliseadus
7)	laskemoona ja lahingumooni käitlemise teenuse osutamise lubade ja laskemoona või lõhkeainet sisaldava lahingumooni valmistamise lubade andmine ja järelevalve;	Relvaseadus
8)	vastavushindamisasutuseks tegutsemiseks tegevuslubade andmine;	toote nõuetele vastavuse seadus
9)	mõõtevahendite ja mõõtetevõtmise järelevalve;	mõõteseadus
10)	väljaspool teed kasutatava liikurmasina sisepõlemismootori tüübikinnituse andmine ja turujärelevalve	atmosfääriõhu kaitse seadus

§ 10. Ehitusosakond

Ehitusosakonna eesmärk on tagada ehitusega seotud tehiskeskkonna ohutus. Ehitusega seotud tehiskeskkonna tegevusvaldkond hõlmab eriplaneeringu või eriallusega ehitiste ehitustegevuse riiklikku järelevalvet, ehitus- ja kasutuslubade andmist ning projekteerimistingimuste kooskõlastamist, samuti energiatõhususe ja puuetega inimestele ligipääsu tagamist. Ehitusosakonna ülesanded on reguleeritud ehitusseadustikus, raudteeseaduses ja teistes seadustes.

Ehitusosakonna täpsemad ülesanded määratakse kindlaks osakonna põhimääruses. Eelkõige on nendeks järgmised ülesanded:

Tabel 4: Ehitusosakonna ülesanded ja seda reguleeriv seadus

jkn	Ülesanne	Seadus
1)	ehitise ohutuse ja pädevate isikute järelevalve;	ehitusseadustik
2)	ehituslubade ja kasutuslubade andmine ehitisele, mille ehitamise aluseks on riigi eriplaneering, riigikaitse või julgeolekuasutuse ehitisele ning ehitisele, mille ehitusprojekt si-saldab ehitisi, mille kohta ehitusloa andmine on riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse või mitme riigiasutuse pädevuses, samuti nõusoleku andmine allmaaehtise või kaevetööde teiseks kasutamiseks;	ehitusseadustik

3)	hoonestusloa andmine avaliku veekogu koormamiseks kaldaga püsivalt ühendamata ehitise- ja samuti hoonestustasu, ning avaliku veekogu kaldaga püsivalt ühendatud ehitise koormamise tasu arvestamine;	Veeseadus
4)	raudteerajatise ehitusalal tegutsevale ettevõtjale ja pädevale isikule ning raudteerajatise kaitsevööndis tegutsemisele kehtestatud nõuete täitmise üle järelevalve;	ehitusseadustik
5)	hoonete energiatõhususe järelevalve;	ehitusseadustik
6)	puuetega inimeste ehitistel ligipääsetavuse järelevalve;	ehitusseadustik
7)	raudteeveeremi ja raudteefrastruktuuri valdajate nõuete täitmise kontrollimine;	raudteeseadus
8)	raudteeveeremi ja raudteerajatiste registreerimine ning raudteeliiklusregistri järelevalve.	raudteeseadus
9)	kaevandamise ja allmaakaevetööde teise kasutamise ohutuse järelevalve;	maapõueseadus

§ 11. Transpordi osakond

Transpordi osakonna eesmärk on tehiskeskkonna tegevusvaldkonna transporti puudutava osa arendamine ja raudteefrastruktuuri tõhusa kasutamise tagamine. Transpordi osakond täidab järgmisi põhiülesandeid: 1) finantsvahendite raames rahastatavate projektidega seotud ülesannete täitmine, sealhulgas Euroopa Liidu abifondidest kaasrahastatavate arendusprojektide rakendusüksuse ülesannete täitmine; 2) transpordivaldkonna arendusprojektide algatamine, haldamine ja juhtimine; 3) raudteefrastruktuuri kasutustasu määramine. Transpordi osakonna ülesandeks on korraldada suurte ehitusprojektide, nt Rail Baltika jms, elluviimine ja järelevalve. Samuti täidab osakond ameti ülesandeid seoses raudteeliikluse, -veo ja -veeremiga ning § 3 lõike 2 punktis 2 nimetatud ohutuasutuse ülesandeid.

Transpordiosakonna ülesanded määratakse täpsemalt kindlaks osakonna põhimääruses. Eelkõige on nendeks järgmised ülesanded:

Tabel 5: Transpordiosakonna ülesanded ja seda reguleeriv seadus

jkn	Ülesanne	Seadus
1)	finantsvahendite raames rahastatavate projektidega seotud ülesannete täitmine, sealhulgas Euroopa Liidu abifondidest kaasrahastatavate arendusprojektide rakendusüksuse ülesannete täitmine;	perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seadus
2)	transpordivaldkonna arendusprojektide algatamine, haldamine ja juhtimine;	raudteeseadus
3)	raudteefrastruktuuri kasutustasu määramine	raudteeseadus
4)	Euroopa Liidu liikmesriikides tarbijate huve kaitsvate õigusaktide jõustamise eest vastutavaks määratud pädev asutus ja kontaktasutuse ülesanded	raudteeseadus
5)	raudteefrastruktuuri läbilaskevõime jaotamisel;	raudteeseadus
6)	liiklusgraafiku kinnitamise otsuse ettevalmistamine;	raudteeseadus
7)	raudtee-ettevõtjate ohutusjuhtimise süsteemid, ohutustunnistused ja -load;	raudteeseadus
8)	raudteeveeremi tüübikinnituse andmine;	raudteeseadus
9)	avalikul raudteel kasutatava või raudteeveoks kasutatava raudteeveeremi tehnohoolde ja remondi ning raudteeveeremi ehituse tegevusloa andmine;	raudteeseadus
10)	veoeskirjade ja tegevuseeskirjade ning nende muudatuste läbivaatamine ja heakskiitmine;	raudteeseadus
11)	raudteeveeremi ja raudteerajatiste järelevalve;	raudteeseadus
12)	raudteeliiklusõnnetuste, raudteeintsidentide ja otsasõitude arvestus;	raudteeseadus
13)	eksamineerija tunnustamine ning raudteeveeremi juhtimise õiguse ja vedurijuhiloa andmine;	raudteeseadus
14)	kriisireguleerimisalaste ülesannete täitmine transpordi valdkonnas.	hädaolukorra seadus

§ 12. Sideosakond

Sideosakonna eesmärk on tagada sideteenuste ja -võrkude usaldusväärsus, usaldusteenuste, infoühiskonna teenuste ja meediateenustega seotud nõuete järgimine ning raadioside. Sideosakond täidab infoühiskonna teenuse valdkonnas ameti ülesandeid seoses numeratsioonihalduse, numbri liikuvuse, infoühiskonna teenuste, elektroonilise side võrkude ja teenuste, sideturu, usaldusteenuste ja meediateenustega ning raadiosagedustega. Sideosakond lähtub oma tegevuses peamiselt elektroonilise side seadusest, e-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seadusest, infoühiskonna teenuse seadusest ja meediaseadusest.

Sideosakonna täpsemad ülesanded määratakse kindlaks osakonna põhimääruses. Eelkõige on nendeks järgmised ülesanded:

Tabel 6: Sideosakonna ülesanded ja seda reguleeriv seadus

jkn	Ülesanne	Seadus
1)	numeratsioonihaldus ja -järelevalve;	elektroonilise side seadus
2)	numbri liikuvuse haldus ja järelevalve;	elektroonilise side seadus
3)	infoühiskonna teenuse osutajate järelevalve	elektroonilise side seadus
4)	sideteenuste ja -võrkude järelevalve;	elektroonilise side seadus
5)	sideehitise kaitsevööndis tegutsemise järelevalve;	elektroonilise side seadus
6)	elektroonilise side teenuse turu analüüs ja reguleerimine;	elektroonilise side seadus
7)	sideettevõtjale juurdepääsu ja sidumise järelevalve;	elektroonilise side seadus
8)	teabevahetus Euroopa Komisjoni, Euroopa Sideameti ja Euroopa Liidu liikmesriikide järelevalveasutustega	elektroonilise side seaduse § 150
9)	sideettevõtjate või sideteenusega seotud vaidluste lahendamine	elektroonilise side seaduse § 149
10)	riiklik järelevalve elektroonilise side valdkonnas tarbijakaitse küsimustes	elektroonilise side seaduse § 133 lg 3
11)	väärteomenetlus elektroonilise side valdkonnas tarbijakaitse küsimustes	elektroonilise side seaduse § 188 lg 4
12)	usaldusteenuste ja nende osutajate haldamine ja järelevalve;	e-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seadus
13)	kriisireguleerimisalased ülesanded infoühiskonna valdkonnas;	hädaolukorra seadus
14)	meediateenuste tegevuslubade andmine ja järelevalve;	meediateenuste seadus
15)	infoühiskonna teenuse ja selle pakkujate andmete töötlemine.	infoühiskonna teenuse seadus
16)	raadiosageduste ja sageduskasutuse planeerimine ja haldamine	elektroonilise side seadus
17)	sageduslubade andmine ja avalike konkursside korraldamine;	elektroonilise side seadus
18)	raadiosageduste ja sageduslubade järelevalve;	elektroonilise side seadus
19)	raadioseadmete nõuete väljatöötamine ja rakendamine;	elektroonilise side seadus
20)	teiste riikidega sagedusalade kokkuleppimine ja arvestus	elektroonilise side seadus
21)	raadiohäireteadete lahendamine.	elektroonilise side seadus

§ 13. Tarbimiskeskonna osakond

Tarbimiskeskonna osakonna eesmärk on tagada tarbijate õiguste kaitse ja ohutu tarbimiskeskond. Tarbimiskeskonna osakond täidab ameti ülesandeid tarbijakaitse valdkonnas seoses tarbijaturgudel pakutavate ja müüdavate kaupade ja teenuste ning ettevõtjate turundusmeetoditega, samuti Euroopa Liidu liikmesriikides tarbijate huve kaitsvate õigusaktide rakendamise eest vastutavaks määratud pädevate asutuste ülesandeid. Tarbimiskeskonna osakonna tegevus lähtub peamiselt tarbijakaitse seadusest, aga ka reklaamiseadusest, kaubandustegevuse seadusest, turismiseadusest ja teistest seadustest ning Euroopa Liidu õigusaktidest.

Tarbimiskeskonna osakonna täpsemad ülesanded määratakse kindlaks osakonna põhimääruses. Eelkõige on nendeks järgmised ülesanded:

Tabel 7: Tarbimiskeskonna osakonna ülesanded ja seda reguleeriv seadus

jk n	Ülesanne	Seadus
1)	õigusaktidest tulenevate tarbijate huvidega seotud nõuete riiklik järelevalve ja väärtegade menetlemine	tarbijakaitse seadus, alkoholiseadus, tubakaseadus, biotsiidiseadus, atmosfääriõhu kaitse seadus, reklaamiseadus, kaubandustegevuse seadus, turismiseadus, võlaõigusseadus, turismiseadus, toiduohutuse seadus, rahvatervise seadus, lennundusseadus, ühistranspordi seadus jt
2)	reisiettevõtja tegevusega seotud nõuete kontroll, sh reisiettevõtja tagatise olemasolu ja selle piisavuse kontroll ning reisiettevõtja maksejõuetuse olukorras tagatisega kaetud reisiettevõtja kohustuste täitmise korraldamine;	Turismiseadus võlaõigusseadus
3)	pakettreiside ja seotud reisikorraldusteenuste kogumüügi aruande nõuetekohasuse kont-roll;	turismiseadus
4)	Euroopa Liidu pakettreiside ja seotud reisikorraldusteenuste kontaktpunkti ülesannete täit-mine vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2015/2302;	turismiseadus
5)	majutusettevõtetele esitatud nõuete osas järelevalve teostamine;	turismiseadus
6)	tagatiseta või ebapiisava tagatisega pakettreiside ja seotud reisikorraldusteenuste pakkumise väärtegade menetlemine.	turismiseadus
7)	teeb ettepankuid tarbijakaitsealaste õigusaktide muutmiseks või kehtestamiseks;	tarbijakaitse seadus
8)	lahendab või edastab asjaomastele institutsioonidele lahendamiseks tarbija õiguste tagamiseks kehtestatud nõuete rikkumise kohta ametile esitatud kaebusi;	tarbijakaitse seadus
9)	teavitab üldsust kaupleja või tootja tegevusest, mis rikub tarbija õigusi või kahjustab tarbija õigustatud huve;	tarbijakaitse seadus

10)	nõustab tarbijaid, tarbijaühendusi ja kauplejaid ning aidata kaasa nende tarbijakaitsealaste teadmiste täiendamisele;	tarbijakaitseadus
11)	peab läbirääkimisi ettevõtjate ja ettevõtlusorganisatsioonidega, sealhulgas turgu valitsevate üldhuviteenuse osutajatega, teenuse kvaliteedi ja tarbijale mõistliku hinna küsimustes;	tarbijakaitseadus
12)	sõlmib koostöökokkuleppeid teiste järelevalveasutustega ning kohaliku omavalitsuse üksustega;	tarbijakaitseadus
13)	nõuab maakohtu kaudu tarbijate kollektiivseid huve ebamõistlikult kahjustavate tüüptingimuste ja ebaausate kauplemisvõtete kasutamise keelamist ning tarbija õigusi rikkuva muu tegevuse lõpetamist.	tarbijakaitseadus
14)	on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta kontaktasutuseks;	tarbijakaitseaduse § 67 lg 1 ja 2
15)	on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta rakendamise eest on vastutav pädev asutus määruse lisa punktides 1–12, 14–16 ja 18–20 nimetatud direktiivide ja määruste osas;	tarbijakaitseaduse § 67 lg 3 ja majandus- ja taristuministri 11.01.2016 määruse nr 4 „Tarbijakaitsealase koostöö määruse rakendamise eest vastutavate pädevate asutuste nimetamine“ § 1 p 1.
16)	tegeleb tarbijavaidluse lahendamise ettevalmistamisega, tagab komisjoni asjaajamise, istungi ruumi, istungi protokollimise ja otsuste avaldamise, korraldab komisjoni ja komisjoni tegevuse kohta nõutava teabe avaldamise ja aruannete esitamise;	tarbijakaitseaduse § 44 lg 2
17)	avaldab oma veebilehel ning teeb taotluse korral püsival andmekandjal ja muul sobival viisil	tarbijakaitseaduse § 44 lg 3

	kättesaadavaks tarbijakaitseaduse §-des 34 ja 37 nimetatud teabe komisjoni kohta ja komisjoni aastaaruande	
18)	registreerib tarbijavaidluste komisjonile esitatud avalduse ning annab vajadusel mõistliku tähtaja puuduste kõrvaldamiseks;	tarbijakaitseaduse § 46 lõiked 2, 7 ja 8
19)	võib teha ettepaneku avaldus tagasi võtta, kui kohaldatavate õigusaktide, komisjoni otsuste või jõustunud kohtuotsuste alusel on põhjendatud eeldada, et vaidlus lahendatakse tarbija kahjuks	tarbijakaitseaduse § 46 lg 9
20)	töötab välja tarbijavaidluste komisjonile esitatava avalduse vorm ja teeb selle kättesaadavaks oma veebilehel;	tarbijakaitseaduse § 46 lg 10
21)	otsustab komisjonile esitatud avalduse menetlusse võtmata jätmise ning põhjendab keeldumist kirjalikult;	tarbijakaitseaduse § 47 lg 1 ja 2
22)	teavitab tarbijat tema avalduse menetlusse võtmisest, saadab koopia avaldusest kauplejale, edastab asjas esitatud arvamused ja tõendid pooltele;	tarbijakaitseaduse § 48 lg 2, 3 ja 5
23)	selgitab lisatõendite esitamise vajadust või kogub tõendeid omal algatusel,	tarbijakaitseaduse § 48 lg 4
24)	edastab tarbijale kaupleja pakutud lahenduse ja lõpetab menetluse või edastab avalduse koos selle juurde kuuluva materjaliga lahendamiseks komisjoni istungil.	tarbijakaitseaduse § 48 lg 6 – 9
25)	teavitab tarbijat sellest, et tal on võimalik avaldus tagasi võtta ning pooltel on võimalik pöörduda sama vaidlusega maakohtusse, kui nad menetluse tulemusega ei nõustu.	tarbijakaitseaduse § 50 lg 2
26)	avaldab veebilehel kauplejate, kes ei ole järginud komisjoni otsuseid, nimekirja;	tarbijakaitseaduse § 60 lg 4
27)	pöördub tarbija nõusolekul tarbija esindajana komisjonis lahendatud vaidluse	tarbijakaitseaduse § 60 lg 6

	lähivaatamiseks maakohtusse, kui kaupleja ei ole järginud komisjoni tehtud otsust ja vaidlus on oluline seaduse või muu õigusakti kohaldamise või tarbijate kollektiivse huvi seisukohalt.	
28)	abistab piiriüleste vaidluste puhul tarbijat kaebuse lahendamisel teises liikmesriigis tegutseva kaupleja suhtes;	tarbijakaitseaduse § 27
29)	täidab internetipõhistest kauba müügi, teenuse osutamise või muu soorituse tegemisega seotud lepingutest tulenevate lepinguliste kohustustega seotud vaidluste lahendamise kontaktpunkti ülesandeid;	tarbijakaitseaduse § 39 lg 1 ja 2 ja määruse (EL) nr 524/2013
30)	teeb vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste konsolideeritud nimekirja kättesaadavaks oma veebilehel, esitades lingi Euroopa Komisjoni asjakohasele veebilehele, ja võimaluse korral püsival andmekandjal oma ruumides;	tarbijakaitseaduse § 39 lg 2

5. peatükk Rakendussätted

§ 14. Määruste kehtetuks tunnistamine

Seoses uue Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti põhimääruse jõustumisega tunnistatakse kehtetuks senised Tarbijakaitseameti põhimäärus ja Tehnilise Järelevalve Ameti põhimäärus.

4. Eelnõu terminoloogia

Eelnõus ei ole võetud kasutusele uusi termineid.

5. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole otseselt seotud Euroopa Liidu õigusega.

6. Eelnõu mõjud

Tarbijakaitseameti ja Tehnilise Järelevalve Ameti ühendamise võimalikud mõjud on analüüsitud ning ameti ühendamise otsustamiseks on koostatud AS PricewaterhouseCoopers Advisors poolt Rahandusministeeriumile vastavalt nende vahel 19.10.2017 sõlmitud lepingule 10.02.2018 analüüs „Tarbijakaitseameti ja Tehnilise Järelevalve Ameti ühendamise analüüs. Lõpparuanne“. Selle eelanalüüsi põhjal koostati eelnõu nr 651 SE seletuskirjas mõjuda analüüs, mis on ka käesoleva põhimääruse eelnõu aluseks.

Eelnõu nr 651 SE seletuskirja lk 9 ja 10 kohaselt on ametite liitmisel järgmised mõjud: „[--] Eesmärk on saavutada suurem sünergia ja efektiivsus sisutegevustes. Ühinemisest tulenev kulusünergia väljendub asutuste haldus- ja tugifunktsioonide ühendamisest tulenevates optimeeritud tööjõukuludes ja dubleerivate tegevuste vähendamises ehk summaarselt tugiteenuste kulu suhtena kogu tööjõukuludesse väheneb. Samuti seoses efektiivsema järelevalvetegevusega paraneb pikas perspektiivis ameti põhiprotsesside kulusünergia, vabanevat ressursi on võimalik kasutada uuel asutusel tegevuste mahu ja tulemuslikkuse suurendamiseks. Vabanev ressurss suunatakse ülesannete täitmiseks uuele ametile ja töötajate konkurentsivõimelise palga saavutamiseks. Samuti langeb vajadus pidada ülal, hooldada ning arendada kahte järelevalve infosüsteemi, mis omakorda tekitab kokkuhoiu tulevikus infosüsteemide arendamise ja hoolduse kuludelt. Säästu on oodata ka ameti autopargi ümberkorralduse tulemusena. Lisaks on pikemas perspektiivis ühe asutuse eelarve kasvuvajadused väiksemad, kui see oleks kahe erineva asutuse puhul. [--]“

Muudatuste sihtrühmaks on kaks ametit - Tarbijakaitseamet ning Tehnilise Järelevalve Amet. Kokku puudutab muudatus ligi 140 teenistujat, millest Tarbijakaitseametis on 52 teenistujat (töö- ja ametikohta) ning Tehnilise Järelevalve Ametis on 88 teenistujat (töö- ja ametikohad). Sihtrühm on väike.

Vastavalt eelnevalt kirjeldatule ei ole ametite ühendamise eesmärgiks kulude kärpimine, vaid ülesannete tõhusam korraldamine ja teenistujate oskuste ja teadmiste parem ärakasutamine. Põhimääruse kehtestamisel kavandatakse senised struktuuriüksused korraldada ümber tegevusvaldkonna põhiselt osakondadeks ning koondada üldhalduse ülesanded vahetult peadirektori alluvusse. Koondamine võib mõjutada eelkõige juhte, kellest osale tehakse ettepanek jätkata töötamist valdkonna spetsialistina. Selletõttu on mõju sihtrühmale (teenistujad) väike. Mõju riigiasutuste töökorraldusele on samuti väike, kuna kaks ametit liidetakse ning kõik seniseid funktsioone jääb täitma ühendatud amet.

7. Eelnõu rakendamisega seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Tarbijakaitseameti ja Tehnilise Järelevalve Ameti ühendamisega seotud tegevused ning eeldatavad kulud ja tulud on hinnatud Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse 651 SE raames ning katteallikad on leitud 2019. aasta riigieelarve koostamise käigus. Lisaks seaduse (651 SE) mõjuhinnangus toodule ei kaasne põhimääruse kehtestamisega täiendavaid kulusid.

8. Rakendusaktid

Eelnõul ei ole rakendusakte. Põhimääruse alusel kehtestab peadirektor osakondade põhimäärused, milles täpsustab osakondade ülesandeid ja võib moodustada talitusi.

9. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 01.01.2019. Määruse jõustumine on seotud Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (Tarbijakaitseameti ja Tehnilise Järelevalve Ameti ühendamine ning rikkumismenetlusest nr 2017/2072 selgunud puuduste kõrvaldamine) eelnõu (nr 651 SE) kavandatava jõustumise ajaga.

10. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu on koostöölastatud Rahandusministeeriumi poolt. Võtsime arvesse Rahandusministeeriumi tähelepanekud ning lisasime põhimääruse seletuskirja kirjelduse, kuidas tagatakse ülesannete lahusus, kui samas osakonnas antakse välja lube, tegeletakse nõustamisega ja ka järelevalvega. Samuti täpsustasime Rahandusministeeriumi ettepanekul seletuskirja eelnõu rakendamisega seotud eeldatavate tulude ja kulude hinnangut.